

คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ Quality of Working Life and Organizational Commitment of Thaksin University Employees

เปมิกา สังข์ธรรม^{1*}, วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิน² และ นิรันดร์ จุลทรัพย์³
Pamika Sangkhorn^{1*}, Wanlaya Thamaphiban Inthanin² and Niran Chullasup³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ 2) ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ 3) เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานและระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ จำแนกตาม วิทยาเขตที่ปฏิบัติงาน ประเภท พนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งประเภทวิชาการ และประสบการณ์ การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณ 4) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ และ 5) ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานเพื่อเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ตำแหน่งประเภทวิชาการสายคณาจารย์ และ สายสนับสนุน ที่ปฏิบัติงานทั้งในวิทยาเขตพหลุง จำนวน 260 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ มีความเที่ยงตรงซึ่งเนื้อหา เท่ากับ 0.67 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 สติติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ covariance ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สติติทดสอบที่แบบอิสระต่อกัน สติติทดสอบเอฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพิ耶ร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 2) ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 3) ผลเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า วิทยาเขตที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ประเภทพนักงานต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ตำแหน่งประเภทวิชาการต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน และประสบการณ์การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน แต่มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานเพื่อเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ มีดังนี้ มิติด้านส่วนตัว ควรให้ความสำคัญกับสมดุลชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว มิติด้านการทำงาน ควรกำหนดภาระการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับคนและมีความสมดุล กันระหว่างคนกับงาน มิติด้านสังคม ควรมีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมิติด้านเศรษฐกิจ ควรกำหนดเงินเดือนที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และเพิ่มสวัสดิการในด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์กร, ความสัมพันธ์

¹ มหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : ประชานันท์ ปรีกษา

³ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรรมการที่ปรึกษา

* Corresponding author : e-mail : pamika1980@gmail.com

Abstract

This research aims to study 1) the level of quality of working life and organizational commitment of Thaksin University employees, 2) to compare the quality of working life and organizational commitment that classified by campus, category of employees, academic positions and working experiences, 3) to examine the relationship between the quality of working life and organizational commitment and 4) to collect suggestion for develop the quality working life and organizational commitment. The samples were faculty of teachers and supporting staffs about 260 persons at Thaksin University by sample random sampling. The research tools were questionnaires of university employees' quality of working life and organizational commitment. The content validity was found at 0.67-1.00. The reliability of was equal to 0.98. Statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation. t-test, F-test and Pearson Product-Moment Correlation.

The research results are found that ; 1) The employees had overall quality working life at high level, had mean was 3.59. 2) The employees had overall organizational commitment at high level, had mean was 3.90. 3) The comparison between the quality of working life and organizational commitment that classified by campus, category of staffs, academic positions and working experiences, it was found staffs, the different of campus affected to quality of working life but not affected to organizational commitment, the different of category of staffs did not affected to both, the different of academic positions affected to quality of working life but not affected to organizational commitment, and the working experience affected to organizational commitment but not affected to the quality working life, they were with the significant statistic level at .05. 4) It was found that quality working life had positive relationship on organizational commitment in overall and each aspect at statistical significant of .05. 5) The collect suggestion for develop the quality working life and organizational commitment was found that, the personal factor should be emphasize work-life balance, the working factor should be plan the jobs that suitable for staffs, the social factor should be making activities that support and increase the organizational commitment always, the economics factor should be examine salary and increase benefits in other.

Keywords : Quality of Working Life, Organizational Commitment, Relationship

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) มุ่งเน้นความเชื่อมโยงระหว่างทุน 6 ทุน คือ ทุนธรรมาธิค ทุนภายใน ทุนสังคม ทุนมนุษย์ ทุนการเงิน และทุนวัฒนธรรม ซึ่งเป็นความท้าทายและโอกาสของเศรษฐกิจไทยที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทใหม่ของโลก และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ใน 20 ปี ข้างหน้า จากแผนพัฒนาฉบับที่ 11 นี้ เห็นได้ชัดเจนว่า ทุนทั้ง 6 ดังกล่าว้นั้น ใกล้เคียงกับมิติคุณภาพชีวิตและความสุขของมนุษย์มากที่สุด ดังนั้น การสร้างเสริม

คุณภาพชีวิตและความสุขของคนทำงาน จึงเป็นปัจจัยสำคัญของหน่วยงานทุกภาคส่วนที่จะต้องส่งเสริมให้คนทำงานเป็นแรงงานคุณภาพและมีสุขภาวะดี ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ (ศิรินันท์ กิตติสุขสกิต และคณะ. 2556 : 3)

การบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่ง เป็นกลไกสำคัญที่สุดในการเพิ่มคุณค่าให้กับองค์การ และแนวทางการพัฒนาทุนมนุษย์ที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life) ให้กับ

ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่าง มีความสุข ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 34 กำหนดว่า การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผล สัมฤทธิ์ต่อการกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพและความ คุ้มค่า โดยให้ข้าราชการ ปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2553 : 1)

คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นการดำเนินชีวิตในการ ทำงานอย่างสร้างสรรค์ ด้วยผลตอบแทนที่องค์การได้ ให้ยิ่งนั้น สิ่งที่อำนวยความสะดวกและดูแล พนักงานในองค์การที่ครอบคลุมถึงสุขภาวะทางกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณตลอดจนการดูแล พนักงานในเรื่องของความปลอดภัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้วยสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานเหล่านั้น จะได้ทุ่มเทหัวใจและใจในการปฏิบัติงานอย่าง มีความสุข มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั่วทั้งองค์กรอันเกื้อหนุน ให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยไปได้ด้วยดี (สูตรารีย์ ประกอบแก้ว. 2550 : 16) การมีคุณภาพ ชีวิตการทำงานที่ดีจะส่งผล ต่อองค์กรคือ เป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจของพนักงาน มี แรงจูงใจในการทำงาน และปรับปรุงศักยภาพของ พนักงานให้สูงขึ้น (Huse and Cumming. 1985 : 198-200) เครื่องมือที่สามารถชี้วัดคุณภาพชีวิตภายในให้ทราบ แนวทางการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work life Framework) ของสำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน 4 ด้าน คือ มิติด้านส่วนตัว มิติด้าน การทำงาน มิติด้านสังคม และมิติด้านเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2553 : 3-4) ซึ่งหากผลลัพธ์ที่ได้นั้นองค์การได้พนักงานมี คุณภาพชีวิตการทำงานต่ำ อาจก่อให้เกิดปัญหามากมาย ได้แก่ ความไม่เพียงพอในงาน การถ่วงงาน การแสดง พฤติกรรมองค์กรทางลบ ตลอดจนการลาออกจาก องค์การ ซึ่งก่อให้เกิดการสูญเสียต่อองค์กรในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น องค์กรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสรรหาใหม่ และต้องเสียเปลืองค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ ในทางตรงข้าม หากผลลัพธ์ของคุณภาพชีวิตการทำงาน ที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้พนักงานในองค์กรมีคุณภาพ ชีวิตการทำงานที่ดี มีความสุข พนักงานเกิดความพึงพอใจ ในการทำงาน เกิดเป็นความผูกพันต่อองค์การ ซึ่งถือว่า เป็นการรักษาต้นทุนภายในองค์กรอีกแบบหนึ่ง (พรสุข อัควานิเวศน์. 2542 : 19 – 20)

ดังนั้นองค์การจึงควรให้ความสำคัญกับคุณภาพ ชีวิตการทำงานของพนักงาน เพราะเมื่อพนักงานของ องค์กรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ก็จะสามารถ กระตุ้นให้พนักงานทุ่มเทในการปฏิบัติงาน มีความผูกพัน ต่อองค์การโดยการแสดงออกถึงความพယายามอย่างเต็ม ที่ เต็มใจ และตั้งใจที่จะอุทิศแรงกาย แรงใจ สดับปัญญาใน การทำงานเพื่อประโยชน์ขององค์การ และนำพาองค์การ ไปสู่เป้าหมายต่อไป ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของความ ผูกพันต่อองค์การได้เป็น 3 ประการ คือ 1) ความเชื่อมั่น อย่างแรงกล้าในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของ องค์การ 2) ความเต็มใจที่จะใช้ความพယายามในการ ทำงานในนามขององค์การ 3) ความปรารถนาที่จะคงอยู่ เป็นสมาชิกขององค์กรต่อไป (Steer. 1991 ; อังอิงจาก อาทิตติยา ดวงสุวรรณ. 2551 : 25) และคุณภาพชีวิต การทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์การ โดยเกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นของผลงานและประสิทธิภาพ ของงาน การตอบสนองความต้องการ ความพึงพอใจของ บุคลากร ทำให้มีความตั้งใจในการทำงานอย่างเต็มที่ นำไปสู่การสร้างความผูกพันต่อองค์การ เมื่อบุคลากรมี ความผูกพันต่อองค์กร จะทุ่มเทกำลังกายกำลังใจปฏิบัติงาน แก่องค์กรอย่างเต็มความรู้ความสามารถเพื่อให้องค์การ ประคุณสำเร็จและต้องการดำเนินความเป็นสมาชิกใน องค์กรต่อไป (อาทิตติยา ดวงสุวรรณ. 2551 : 116 - 177)

มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้เปลี่ยนสถานภาพเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 สถานภาพของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณ ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้าง ของส่วนราชการ ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย พนักงาน วิทยาลัย และลูกจ้างของวิทยาลัย ข้าราชการเดิมมีการ แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยา ประเภทพนักงานประจำ ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2551 การบรรจุแต่งตั้ง พนักงานมหาวิทยาลัยใหม่ มีการสรรหาเพื่อบรรจุแต่งตั้ง ตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรม ของบุคคล เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญในงานนั้นๆ ก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย เมื่อ มีการบรรจุแต่งตั้งแล้วจะมีการจัดทำสัญญาจ้างกับ พนักงานมหาวิทยาลัย โดยให้บรรจุเป็นพนักงานทดลอง ปฏิบัติงานครั้งแรกสองปี ครั้งต่อไปสัญญาที่ 2 สามปี จากนั้นจึงบรรจุเป็นพนักงานประจำ การต่อสัญญาจ้าง

และบรรจุเป็นพนักงานประจำนั้นต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล

พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ มีการปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งวิทยาเขตสงขลา และวิทยาเขตพัทลุง ประกอบด้วย วิทยาเขตสงขลา (พื้นที่บ้านอ่าวราย ตำบลเกะยอ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถาบันทักษิณศึกษา และตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา) และวิทยาเขตพัทลุง (พื้นที่ตำบลพนาวง ตุ่ง อำเภอควบคุม และตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง) โดยมีดีถือระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยทักษิณ รวมทั้งปฏิบัติตามคำสั่ง อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้บริหารของหน่วยงาน ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของพนักงานมหาวิทยาลัยตามบัญชีเงินเดือนขั้นต่าขั้นสูงของพนักงานมหาวิทยาลัย มีการปรับเงินเดือนประจำปีอย่างเป็นธรรมตามผลงาน การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยทักษิณมีการจัดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของมหาวิทยาลัย มีความคุ้มค่า เป็นธรรม โดยผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณภาพ คุณธรรม จรรยาวิชาชีพ มีคุณภาพที่ดี และมีความสอดคล้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2557 ก : 78)

จากความสำคัญของคุณภาพชีวิตและความผูกพันต่องค์กรดังกล่าว ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นข้อมูลแนวโน้มทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน เสริมสร้างความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณให้เป็นทุนมุนชย์ที่มีคุณภาพของมหาวิทยาลัยทักษิณและประเทศ ในกรณีที่มีคุณภาพของมหาวิทยาลัยทักษิณและประเทศต้องการของประเทศ เตรียมพร้อมสำหรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ
- เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานและระดับความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยจำแนกตาม วิทยาเขตที่ปฏิบัติงาน ประเภทพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งประเภทวิชาการ และประสบการณ์การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณ

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

5. เพื่อศึกษาข้อมูลแนวโน้มแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานเพื่อเสริมสร้างความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ตำแหน่งประเภทวิชาการ ปีงบประมาณ 2558 จำนวน 782 คน จำแนกเป็น สายคณาจารย์ จำนวน 389 คน สายสนับสนุน จำนวน 393 คน (มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2557 ข : 2 - 3)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ตำแหน่งประเภทวิชาการ สายคณาจารย์ และสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานทั้งในวิทยาเขตสงขลา และวิทยาเขตพัทลุง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางสำเร็จรูปของเครจี้ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 308) จำนวน 260 คน จากนั้นใช้วิธีการแบบแบ่งชั้น ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง เป็นสายคณาจารย์ 129 คน สายสนับสนุน 131 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน

เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย 1 คะแนน
ตอนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
มหาวิทยาลัยทักษิณ แบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ

เห็นด้วยมากที่สุด 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย 1 คะแนน
ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อ
เสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการ
ทำงานเพื่อให้เสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของ
พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อส่งไปยังคณะ สถาบัน
สำนัก และหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อขอ
ความร่วมมือพนักงานมหาวิทยาลัยตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เรื่อง คุณภาพชีวิต
และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัย
ทักษิณ ส่งให้กับพนักงานของมหาวิทยาลัยทักษิณ ตาม
คณะ สถาบัน สำนัก และหน่วยงานต่าง ๆ และขอความ
อนุเคราะห์ให้ส่งแบบสอบถามคืนเมื่อตอบเสร็จเรียบร้อย
แล้ว

3.3 ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม
ทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดเป็นระดับ
คุณภาพชีวิตการทำงานไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00

หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50

หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานดี

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50

หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50

หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50

หมายถึง ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานน้อยที่สุด

3.4 ตรวจสอบความครบถ้วนของ
แบบสอบถามทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนด

เป็นระดับความผูกพันต่อองค์กรไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00

หมายถึง ระดับความผูกพันต่อองค์กรมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50

หมายถึง ระดับความผูกพันต่อองค์กรมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50

หมายถึง ระดับความผูกพันต่อองค์การปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50

หมายถึง ระดับความผูกพันต่อองค์การน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50

หมายถึง ระดับความผูกพันต่อองค์การน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำ
แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และ
นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัย
วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามแบบ
ปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการเสริม
สร้างคุณภาพชีวิตการทำงานเพื่อให้เกิดความผูกพันต่อ
องค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ นำมาวิเคราะห์
เชิงพรรณนาบรรยายความเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กร
ของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ได้แก่

4.2.1 ความถี่ (Frequency)

4.2.2 ร้อยละ (Percentage)

4.2.3 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

4.2.4 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation : S.D.)

4.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถาม เรื่อง คุณภาพ
ชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

4.3.1 หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร
ของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยกำหนดเกณฑ์การ
พิจารณาค่าต้นที่ความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

(ไฟศาล วรคำ. 2556 : 266) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 ขึ้นไป การศึกษาครั้งนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

4.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ cronbach (Cronbach) โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 0.70 ขึ้นไป (ไฟศาล วรคำ. 2556 : 288) การศึกษาครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีวิทยาเขตที่ปฏิบัติงานต่างกันโดยใช้สถิติที่แบบอิสระต่อ กัน (t - test Independent)

4.4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประเภทพนักงานต่างกัน โดยใช้สถิติดสอบเอฟ (F-test)

4.4.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีตำแหน่งประเภทวิชาการต่างกันโดยใช้สถิติที่แบบอิสระต่อ กัน (t - test Independent)

4.4.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีประสบการณ์ในการการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณต่างกัน โดยใช้สถิติดสอบเอฟ (F-test)

4.5.5 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation) ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ระหว่าง -1.00 – 1.00 ได้แปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไว้วังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสืออ่อน. 2558 : 130 ; อ้างอิงจาก Pallant. 2005 : 126)

$r = .10$ ถึง $.29$ หรือ $r = -.10$ ถึง $-.29$

มีความสัมพันธ์ระดับน้อย

$r = .30$ ถึง $.49$ หรือ $r = -.30$ ถึง $-.49$

มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

$r = .50$ ถึง 1.0 หรือ $r = -.50$ ถึง -1.0

มีความสัมพันธ์ระดับมาก

4.5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานและการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณด้วยวิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำมามีวิเคราะห์เชิงพรรณนาบรรยายความ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ในภาพรวม คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59

2. การศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

3. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานและระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า

3.1 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีวิทยาเขตที่ปฏิบัติงานต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 3.63$, $Sig = 0.00$) และพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีวิทยาเขตที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ($t = 1.39$, $Sig = 0.17$)

3.2 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประเภทพนักงานต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงาน ($F = 0.20$, $Sig = 0.81$) และความผูกพันต่อองค์กร ($F = 0.79$, $Sig = 0.45$) ไม่แตกต่างกัน

3.3 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีตำแหน่งประเภทวิชาการต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.27$, $Sig = 0.02$) และพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีตำแหน่งประเภทวิชาการต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ($t = 0.29$, $Sig = 0.77$)

3.4 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน ($F = 0.90$, $Sig = 0.43$) และพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณต่างกันมีความผูกพันต่อองค์การแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.49$, $Sig = 0.00$)

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวก มากที่สุด ($r = 0.72$) และด้านความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามในการทำงานในนามขององค์การ และด้านความประณานาทจะคงอยู่เป็นสามาชิกขององค์กรต่อไป ($r = 0.67$)

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ดังนี้

1. จากการวิจัยคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 อาจเนื่องมาจากการมหาวิทยาลัยทักษิณได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร โดยมีแผนบริหารทรัพยากรบุคคล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561 ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์หรือโดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของสมาชิกในองค์กร มีระบบและกลไกการพัฒนาบุคคลเพื่อพัฒนาโครงสร้างเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและแรงจูงใจที่เหมาะสม รวมทั้งระบบการกำกับตรวจสอบ ประเมินผลงานที่ชัดเจน โปร่งใส และมีนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เน้นพัฒนาทรัพยากรบุคคลในทุก ๆ ด้าน ทั้ง การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การฝึกอบรม เงินประจำตำแหน่งทางวิชาการและวิชาชีพ จึงทำให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สาวิตรี สร้อยสุดสาท (2554 : 73 - 74) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ พบว่า

พนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมการปฏิบัติงาน การให้ทุนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พนักงานจึงมีความพึงพอใจต่อการทำงานในปัจจุบัน และสอดคล้องกับ พระศิลป์ รัตน์พิรัญกุร (2554 : 23) ซึ่งได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงานว่าเป็นความสุขในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานรวมไปถึงการมีสุขภาพจิตที่ดีในการทำงานซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงานของคุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อองค์การสามารถสรุปได้ 3 ประการ คือ ประการแรกผลผลิตขององค์การเพิ่มมากขึ้น ประการที่สองคือช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน ประการสุดท้าย คือเพิ่มขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานและเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

2. จากการวิจัยความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อาจเนื่องมาจากการมหาวิทยาลัยมีแผนบริหารทรัพยากรบุคคล ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 - 2561 มียุทธศาสตร์ที่เสริมสร้าง ปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมองค์การเพื่อหล่อหลอม และสร้างวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยทักษิณ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี สามารถกระตุ้นให้บุคลากรทุ่มเทในการปฏิบัติงาน มีความรักและความผูกพันต่อองค์กร มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความรักความสามัคคีของบุคลากร เช่น งานปีใหม่ จึงทำให้พนักงานมหาวิทยาลัยมีความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อิสราภรณ์ รัตนคช (2551 : 46 - 47) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยสังขละลานครินทร์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจาก บุคลากรมีความภูมิใจในองค์กรมีคุณค่าทางสังคม มีการบริหารงานของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันเป็นรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ จึงทำงานอย่างเต็มที่เต็มกำลังความรู้ ความสามารถ และสอดคล้องกับ ดาวเดย์, พอร์ทเตอร์ และสเตียร์ (Mowday, Porter and Steers. 1982 : 27) ซึ่งได้กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์กรเป็นการแสดงออกมากกว่าความจริงรักภักดีที่เกิดขึ้นตามปกติ เพราะจะเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นหนาและผลักดันให้บุคคลเห็นใจและอุทิศตัวเองเพื่อการสร้างสรรค์ให้องค์กรอยู่ในสภาพที่ดี

3. จากการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยจำแนกตาม วิทยาเขตที่ปฏิบัติงาน ประเภท พนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่ง ประเภทวิชาการพนักงานมหาวิทยาลัย และประสบการณ์การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณ อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีวิทยาเขตที่ปฏิบัติงานต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีวิทยาเขตที่ปฏิบัติงานต่างกันในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากการพนักงานของวิทยาเขตสองสาขา มีที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสองสาขา จังหวัดสองสาขา เป็นพื้นที่เศรษฐกิจ มีค่าครองชีพสูงตามสภาพเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันการปฏิบัติงานวิทยาเขตพัทลุง มีพื้นที่ตั้งอยู่ในอำเภอคุนยวัน แหล่งอาเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีความเป็นอยู่แบบชุมชนชนบท ทำให้ค่าครองชีพต่ำตามสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่การปฏิบัติงาน จึงทำให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อธิบดีดิยา ดวงสุวรรณ (2551 : 121) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร ระหว่างข้าราชการ กับ พนักงานมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสังฆลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบร่วมปัจจัยด้านสังกัดคุณภาพที่แตกต่างกันมีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานที่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีวิทยาเขตที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก การบริหารทรัพยากรบุคคลมุ่งเน้นทุนมนุษย์ในองค์การ เป็นสำคัญ มีการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพ อย่างมีคุณธรรม และเที่ยงธรรม พนักงานมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานต่างวิทยาเขตกันจึงมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ขวัญตา พระธาตุ (2554 : 86) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรอัยการ กรณีศึกษา สำนักงานอัยการ ในพื้นที่จังหวัดสองสาขา พบร่วม เพศ ระดับการศึกษา

อายุการทำงาน และสังกัดที่ปฏิบัติงาน มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน

3.2 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประเภทพนักงานต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีประเภทพนักงานแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการกำหนดเงินเดือนแรกเข้าขั้นต่ำขั้นสูงที่ค่อนข้างสูง พนักงานจึงมีความพึงพอใจกับเงินเดือน และสวัสดิการที่ได้รับแม้พนักงานมหาวิทยาลัยจะเป็นพนักงานทดลองปฏิบัติงานสัญญาจ้างที่ 1 ก็จะได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล และด้านอื่นๆ เท่าที่บกบพนักงานประจำ และมีการปรับเงินเดือนประจำปีอย่างเป็นธรรมตามผลงานที่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จรายพร รอบโคง (2552:78) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน ประเภทปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยลักษณ์ พบร่วมพนักงานประจำ และพนักงานสัญญาจ้างได้รับสิทธิต่าง ๆ ไม่เหมือนกันเช่น การประเมินต่อสัญญาจ้าง ระบบสวัสดิการที่พนักงานสัญญาจ้างสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้เฉพาะตัวเอง (ไม่รวมครอบครัว) ซึ่งแตกต่างกับพนักงานประจำที่สามารถเบิกสวัสดิการดังกล่าวให้กับคู่สมรสและบุตรได้

เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีประเภทพนักงานแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน พบร่วม มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ซึ่งมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลในทุกๆ ด้านอย่างเสมอภาค ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้าปฏิบัติงาน จนเกษียณอายุราชการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วัฒน พรมเพชร และจิราวดัน พันสกุล (2554 : 355) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยตำแหน่งวิชาการ มหาวิทยาลัยสังฆลานครินทร์ พบร่วม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สัญญาจ้าง นโยบายและ การบริหารความมั่นคงในการทำงาน ความสามารถในการทำงาน ลักษณะของงานที่ทำ ความรับผิดชอบในงาน ความเมตตาสิริในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือและความสัมพันธ์ในองค์กร

(ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน) มีความสัมพันธ์ทาง
บวกกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัย
ตำแหน่งวิชาการ มหาวิทยาลัยสหลานครินทร์

3.3 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีตำแหน่ง
ประเภทวิชาการต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานและ
ความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงาน
ของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีตำแหน่งประเภท
วิชาการต่างกันในภาพรวม พบร่วมมีคุณภาพชีวิตการ
ทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มิติด้านส่วนตัว และมิติด้าน
สังคม มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน และมิติ
ด้านการทำงาน และมิติด้านเศรษฐกิจ มีคุณภาพชีวิตการ
การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
อาจเนื่องมาจาก ภาระหน้าที่หลักของสายคณาจารย์
ครอบคลุมเพียง 4 ด้าน คือ การสอน การวิจัยและผลิตผล
งานทางวิชาการ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และ
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสายสนับสนุนจะมีภาระ
งานหลักและงานรองหลายด้านตามตำแหน่งที่รับผิดชอบ
ประกอบ กับการมีการเลื่อมล้ำกันด้านเงินเดือน
ค่าตอบแทน และสัสดิการ จึงทำให้พนักงานที่มีตำแหน่ง
ทางวิชาการต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ต่างกัน ซึ่ง
สอดคล้องกับการวิจัยของ สาวิติ สร้อยสุดสาท (2554 :
75 - 76) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและความ
ผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏเขต
ภาคเหนือ พบร่วมมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่าง
กัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบร่วมรายได้และผลตอบแทน
ที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านความก้าวหน้าและความ
มั่นคงในการทำงาน และด้านโอกาสในการพัฒนา
ศักยภาพและการใช้ความสามารถของตนเอง มีความแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของ
พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีตำแหน่งประเภท
วิชาการพนักงานมหาวิทยาลัยแตกต่างกันในภาพรวม
และรายด้านพบว่า มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน
อาจเนื่องมาจาก ความต้องการของพนักงานมุ่งหวังเห็น
ความสำเร็จของงานและความก้าวหน้าขององค์กร
เหมือนกัน จึงทุ่มเท มุ่งมั่นเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ เพราะ
ความสำเร็จของงานนั้นแสดงถึงโอกาสความก้าวหน้าของ

ตนด้วย โดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ จึงทำให้
ตำแหน่งประเภทวิชาการที่ต่างกันมีความผูกพันต่อ
องค์กรไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ
วรรณิภา นิลวรรณ (2554 : 101) ได้ศึกษาความผูกพัน
ต่อองค์กรของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานีที่มีตำแหน่ง
ต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.4 พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประสบการณ์
การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณ ต่างกันมีคุณภาพ
ชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของ
พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีประสบการณ์การปฏิบัติ
งานในมหาวิทยาลัยทักษิณแตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า
มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาราย
ด้าน พบร่วม มิติด้านส่วนตัว มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจ
เนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนเวลาการปฏิบัติงาน
ตั้งแต่เวลา 08.00 - 17.00 น. ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อชีวิต
ด้านส่วนตัวของพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีครอบครัว¹
จำเป็นต้องรับบุตรจากสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบค่า
เฉลี่ยเป็นรายคู่ พบร่วม พนักงานมหาวิทยาลัยที่มี
ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ปีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ที่ 4.60 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วนันดา พุ่มพวง²
(2549 : 60 - 61) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิต
การทำงานของบุคลากร สาย ค ในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน
มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่
แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของ
พนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีประสบการณ์การ
ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทักษิณในภาพรวมพบว่า
มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ใน
ด้านความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามในการทำงาน
ในนามขององค์กร และด้านความประณานที่จะคงอยู่
เป็นสมาชิกขององค์กรต่อไป มีความผูกพันต่อองค์กร

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก พนักงานมหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยสูง จะได้รับค่าตอบแทนด้านเงินเดือนและสวัสดิการที่สูงตามไปด้วย อีกทั้งเป็นที่ไว้วางใจขององค์กรในการมอบหมายภาระหน้าที่ที่สำคัญให้กับผู้มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ มีความชำนาญในเรื่องนั้นๆ รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์กร รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ขณะเดียวกันความเชี่ยวชาญ ชำนาญการที่สูงมากอาจทำให้รู้สึกว่า เงินเดือนสวัสดิการค่าตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มค่ากับการปฏิบัติงาน จึงทำให้ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับ พอร์ตเตอร์ และ สเตียร์ (Porter and Steers. 1983 : 426 - 446) ซึ่งพบว่าลักษณะประสบการณ์การทำงานในองค์การเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การ โดยคาดหวังที่ได้รับการตอบสนองต่อองค์การ เป็นผลประโยชน์ ค่าตอบแทนอย่างเพียงพอและยั่งยืน จากการที่ได้ปฏิบัติงานกับองค์การ มีความรู้สึกว่าองค์การเป็นที่พึ่งพาได้ รู้สึกเชื่อถือไว้วางใจว่าองค์การไม่ทอดทิ้ง ให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญญา และรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์การเป็นที่ยอมรับจากองค์การ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ในภาพรวมพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ มีความสัมพันธ์กับทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์กันในระดับมากทุกด้าน อาจเนื่องมาจาก พนักงานมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี จึงส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรมาก ซึ่งมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีของบุคลากร กำหนดเป็นนโยบายการบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่เน้นคุณภาพชีวิตการทำงานที่กระตุนให้บุคลากรทุ่มเทในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดความรัก ความผูกพันต่อองค์กร ทั้งในด้านค่าตอบแทน เงินเดือน สวัสดิการ และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์การ เพราะเมื่อบุคลากรมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี มีความเพียงพอใน การปฏิบัติงาน ก็จะส่งผลให้มีความผูกพันต่อองค์กร นำไปสู่เป้าหมายต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย

ของ อาทิตยา ดวงสุวรรณ (2551 :124) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรระหว่างข้าราชการกับพนักงานมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสังขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กรในเชิงบวก หรือมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553 : 3 - 4) ได้กล่าวคุณภาพชีวิตการทำงานเป็นคุณภาพชีวิตโดยทั่วไปมีองค์ประกอบที่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลหนึ่ง โดยเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ชุมชน และครอบครัวและการทำงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านส่วนตัว มีสุขภาพกายดี สุขภาพจิตดี มีความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการทำงาน มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี มีระบบการบริหารที่เป็นธรรม ด้านสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและที่พักอาศัย มีความผูกพันต่อองค์การ ด้าน เศรษฐกิจ มีรายได้ที่เพียงพอ มีความเพียงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาทิพย์ ฉิมพงษ์ (2554 : 86) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความผูกพันต่อองค์กร ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพัทลุง พบร่วม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ ได้แก่ แรงจูงใจในการทำงาน ภาวะผู้นำ การเรียนรู้ เจตคติที่มีต่องาน ความเพียงพอใจต่องานที่ได้รับผิดชอบ ความเพียงพอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ การบริหารงานขององค์กร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในที่ทำงาน เจตคติที่มีต่องค์การ และสัมพันธภาพภายในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน

1.1.1 มิติด้านส่วนตัว ผลจากการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับดี และเพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับสมดุลชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัวของพนักงานมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น

1.1.2 มิติด้านการทำงานผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

อยู่ในระดับดี เพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรกำหนด
ภาระการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับคนและมีความสมดุล
กันระหว่างคนกับงาน

1.1.3 มิติด้านสังคม ผลการวิจัยพบว่า
คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ
อยู่ในระดับดี เพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรม
ที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ให้กับบุคลากรมหาวิทยาลัย
ทักษิณได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ได้รู้จักกันมากยิ่งขึ้น

1.1.4 มิติด้านเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า
คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ
อยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควร
กำหนดเงินเดือนที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ
จัดสวัสดิการรักษาพยาบาลควรให้ครอบคลุมถึงพ่อแม่
และเพิ่มสวัสดิการในด้านอื่น ๆ

1.2 ด้านความผูกพันต่อองค์การ

1.2.1 ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการ
ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ผลการวิจัยพบ
ว่า ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัย
ทักษิณ อยู่ในระดับมาก เพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควร
มีการเผยแพร่เป้าหมายและค่านิยมหลักของ
มหาวิทยาลัยทักษิณ ในรูปแบบต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น หรือมี
การประชุม จัดทำประชาพิจารณ์เพื่อให้บุคลากรได้รับทราบ
แผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ค่านิยมหลัก ของ
มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

1.2.2 ความเต็มใจที่จะใช้ความพยายาม
ในการทำงานในนามขององค์กร ผลจากการวิจัยพบว่า
ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

อยู่ในระดับมาก เพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรสร้าง
ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการยกย่องเมื่อทำงานที่
ได้รับมอบหมายสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ได้รับการชมเชย
จากผู้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงานว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความ
สามารถ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยกระตุ้นให้พนักงานมี
กำลังใจในการปฏิบัติงานนั้นอย่างเต็มความสามารถเพื่อ
ให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย

1.2.3 ความปราดหนาที่จะคงอยู่เป็น
สามข้อขององค์การต่อไป ผลจากการวิจัยพบว่า ความ
ผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่
ในระดับมาก เพื่อให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยทักษิณ ควร
เสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานในทุก ๆ ด้าน สร้างแรง
จูงใจในการทำงาน จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามัคคี
อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานรู้สึกว่า
มหาวิทยาลัยเป็นเสมือนครอบครัวเดียวกัน จึงไม่คิดจะ
ลาออกจากมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต
การทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดบ้าง
ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานและความ
ผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

2.2 ควรศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและ
ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ และลูกจ้าง
มหาวิทยาลัย เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงาน
และความผูกพันต่อองค์กรว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่
เพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญตา พระธาตุ. (2554). คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรอัยการ กรณีศึกษา :
สำนักงานอัยการในพื้นที่จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จรายพร รอบรอด. (2552). คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานประเภทปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป
มหาวิทยาลัยลักษณ์. การศึกษาอิสระ การจัดการมหาบัณฑิต. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยลักษณ์.
- ธิตารีย์ ประกอบแก้ว. (2550). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทรงศักดิ์ ภูเสี้ยวน์. (2558). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม : ตักษิลาการพิมพ์.
- ผกาพิพิพ ฉิมพงษ์. (2554). “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความผูกพันต่อองค์กร ของครูโรงเรียน เอกชน
จังหวัดพัทลุง,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 11(1), 86.

- พรสุข อ้วกวนเนศน์. (2542). คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร: ศึกษากรณีโรงงานวัตถุระเบิดทหาร กรรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร จังหวัดนครสวรรค์.
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พีระศิลป์ รัตน์พิรัญก.(2554). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานใหญ่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพบูล วรคำ. (2556). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม : ตัดสินใจการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2557ก). รวมข้อบังคับ ระเบียบและประกาศที่ออกโดยสภามหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา :
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2557ก). สถิติบุคลากร ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557. สืบคันเมื่อ 6 ตุลาคม 2557.
จาก http://www2.tsu.ac.th/admin-personnel58/page_detial_menu.php?idm=&mid=316.
- วรรณีภา นิลวรรณ. (2554). ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยาลัย อาชีวศึกษาสราษฎร์ธานี จังหวัดสราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. ปทุมธานี :
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- วัฒนะ พรมเพชร และจิรัสวดี ตันสกุล. (2554). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี. 22(3), 344 – 361.
- วันธนา พุ่มพวง. (2549). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร สาย ค. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญา妮พนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีนันท์ กิตติสุขสกิต, เฉลิมพล แจ่มจันทร์, กัญจนा ตั้งชลทิพย์ และจรัมพร ให้คำย่อง. (2556). คุณภาพชีวิต^{การทำงาน และความสุข}. กรุงเทพฯ : ธรรมด้าเพรส.
- สาวิตรี สร้อยสุดสุวรา.(2554). คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏ^{เขตภาคเหนือ}. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.(2553). โครงการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของข้าราชการพลเรือนสามัญ^{รายงานฉบับสมบูรณ์}. นนทบุรี : สำนักงานวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- อาทิตติยา ดวงสุวรรณ. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรระหว่าง^{ข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.}
- วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อิสรารัตน์ รัตนคช. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพัน^{ต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.}
รายงานการวิจัย. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- Huse, Edgar F. and Cummings, T.G. (1985). *Organization Development and Change*. (3rd ed). Singapore :
Mc-Graw Hill Book Company.
- Krejcie, V., and Morgan D., W.(1970). “Determining Sampling Size for Research Activities.” *Journal of Education and Psychological Measurement*, 10 (11), 308.
- Mowday, R.T.,Porter,L.W., and Steers, M.R. (1979 April). “The Measurement of Organizational Commitment,” *Journal of Vocational Behavior*. 14, 224 - 247.